

de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon
Hielke Peursum

Kenmerk
1969158147

Leek
6 december 2023

Onderwerp

Wachtlijst nieuw beschut

Geachte leden van de raad,

In de raadsvergadering van 8 november jl. is er een motie met betrekking tot de wachtlijst nieuw beschut ingediend. Deze motie is vervolgens ingetrokken omdat de wethouder namens het college heeft toegezegd dat de wachtlijst op korte termijn wordt weggewerkt.

Met deze raadsbrief informeren wij u over de stand van zaken.

1. Inhoudelijke toelichting

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. De doelstelling van deze wet is mensen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden. Met de inwerkingtreding van de Participatiewet is per 1 januari 2015 de toegang tot de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) afgesloten voor nieuwe instroom.

Het doel is deze inwoners zoveel mogelijk te begeleiden naar regulier werk. Voor sommige inwoners is het echter niet mogelijk om bij een reguliere werkgever aan de slag te gaan omdat extra begeleiding of een aangepaste werkplek nodig is. Het gaat daarbij om mensen die een dusdanige mate van begeleiding en/of aanpassing nodig hebben, dat dit niet van een werkgever kan worden verwacht. Voor deze doelgroep worden vanuit de gemeente (nieuw) beschutte werkplekken bij Novatec aangeboden. De werknemers kunnen dan in een aangepaste omgeving hun werkzaamheden verrichten.

Het UWV beoordeelt of iemand in aanmerking komt voor een indicatie nieuw beschut.

Taakstelling nieuw beschut werk vanuit het Rijk

Beschut werk is werk in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden. Het college zorgt ervoor dat een inwoner met een indicatie nieuw beschut met een dienstbetrekking

op een beschutte werkplek wordt geplaatst. De persoon heeft recht op een werkplek tenzij de gemeente al het aantal plaatsingen uit de ministeriële regeling voor dat jaar heeft gerealiseerd (artikel 10b Participatiewet).

Beschut werk heeft altijd de vorm van een dienstbetrekking. Andere vormen van activering zonder dienstbetrekking, zoals werken met behoud van uitkering, vrijwilligerswerk en (arbeidsmatige) dagbesteding vallen niet onder de definitie van beschut werk volgens de Participatiewet.

Jaarlijks wordt er vanuit het Rijk per gemeente een taakstelling opgesteld voor het aantal (nieuwe) beschutte werkplekken waaraan de gemeente moet voldoen.

Wachtlijst

Er is binnen de huidige taakstelling weinig tot geen ruimte voor nieuwe instroom (circa 3 plekken per jaar), waardoor er een wachtlijst is ontstaan. Nieuwe werknemers met een indicatie nieuw beschut moeten daardoor wachten tot er een beschutte werkplek vrijkomt, of tot de taakstelling wordt uitgebreid. De uitstroom vanuit beschut is gering omdat mensen binnen beschut vaak tot aan hun pensioen op deze werkplek blijven. De gemiddelde uitstroom is ongeveer 10 medewerkers per jaar.

De wachtlijst is in verschillende doelgroepen op te delen. Er staan op dit moment 11 inwoners op de wachtlijst met een indicatie nieuw beschut. Deze mensen wachten op dit moment tot er een plekje vrij komt. Daarnaast zijn er 11 personen uit onze gemeente die een indicatie nieuw beschut zouden moeten krijgen, maar tijdelijk in het doelgroepenregister zijn opgenomen. Op die manier kan deze doelgroep met gemeentelijke loonkostensubsidie aan het werk (afspraakbaan). Verder zijn er twee personen die een stage volgen en daarna logischerwijs doorstromen naar een (nieuw) beschutte werkplek.

2. Overwegingen

De gemeente wenst een sociale gemeente te zijn waarbij inwoners niet tussen wal en schip vallen. Op basis van het huidige beleid in het sociaal domein verwacht de gemeente zelfredzaamheid van haar inwoners en zo mogelijk ondersteuning vanuit het eigen sociaal netwerk. Als dat niet het gewenste resultaat oplevert kan een inwoner een beroep doen op het voorliggend veld en eventueel de gemeente.

Indien een inwoner een indicatie nieuw beschut heeft is de gemeente op basis van de Participatiewet aan zet. Het eigen netwerk en voorliggende voorzieningen zijn dan doorgaans niet langer toereikend. Vanuit een sociaal oogpunt is het wenselijk om deze doelgroep snel te bedienen. Een wachtlijst past daar niet bij.

Bovendien zijn er voor werknemers met een indicatie nieuw beschut weinig geschikte alternatieven beschikbaar. De afspraakbaan, zoals nu voor een deel van de doelgroep wordt ingezet, is geen houdbare optie; deze werknemers hebben extra aandacht en begeleiding nodig en kunnen daardoor niet uit de voeten bij een reguliere werkgever. Inwoners met een indicatie

nieuw beschut komen daarnaast niet in aanmerking voor dagbesteding op grond van de Wmo. Inwoners op de wachtlijst komen daardoor vaak in de uitkering terecht, wat de afstand tot de arbeidsmarkt vergroot. Daarnaast dreigt een sociaal isolement omdat een zinvolle dagbesteding moeilijk te vinden is. Mensen waarbij de partner boven het minimumloon verdiend komen niet in aanmerking voor een uitkering en zijn dus uit het zicht van de gemeente.

Beleid vanuit andere gemeenten

In de provincie is de realisatie van de taakstelling per gemeente verschillend. Sommige gemeenten halen de taakstelling niet, anderen hebben net zoals onze gemeente een wachtlijst. Enkele gemeenten hebben de taakstelling uitgebreid. Gemeente Midden-Groningen heeft bijvoorbeeld in 2022 de taakstelling uitgebreid met 17 werkplekken. Gemeente Noordenveld heeft de taakstelling al twee keer opgehoogd en inmiddels de taakstelling helemaal losgelaten.

Financiële gevolgen

De gemeentebrede financiële gevolgen bestaan uit twee onderdelen, te weten:

- 1) Extra salariskosten ten behoeve van de doelgroep en
- 2) Effect op overige bedrijfsvoeringskosten van Novatec.

Extra salariskosten doelgroep wordt gedekt vanuit het budget BUIG en extra verwachte omzet.

De extra salariskosten welke de gemeente betaalt aan deze doelgroep kan worden bekostigd vanuit het BUIG budget, onderdeel loonkostensubsidie. De afgelopen jaren was er sprake van een duidelijk overschot op het BUIG budget. Daarnaast is in het macrobudget BUIG rekening gehouden met een landelijke toename van loonkostensubsidie. Ook neemt de verwachte opbrengst/omzet welke deze doelgroep genereert toe.

Het tekort op de bedrijfsvoering Novatec neemt indicatief toe met € 100.000 structureel.

Het gaat om 24 personen die een arbeidsovereenkomst sluiten met Novatec binnen Nieuw Beschut. In de praktijk betekent dit voor nu een uitbreiding met 13 werkplekken. Er zijn op dit moment namelijk 11 inwoners die via een afspraakbaan bij Novatec aan het werk zijn.

Het aantal van 13 extra werkplekken levert voor nu geen probleem op bij Novatec. Er is genoeg werk en de begeleiding kan eerst met de huidige medewerkers worden gegarandeerd. Echter voor de wat langere termijn zal er met name voor wat betreft begeleiding extra versterking moeten worden gezocht. Daarnaast nemen de overige kosten toe. Indicatief wordt uitgegaan van een tekort van € 8.000 per extra werkplek. Deze € 8.000 is gebaseerd op informatie vanuit de branche-organisatie Cedris.

Aangezien het aantal werkplekken per saldo stijgt met 13 is er sprake van een uitzetting van afgerond € 100.000 structureel. Op basis van een geactualiseerd begroting Novatec (voorjaar 2024) kan het daadwerkelijke effect worden bepaald. Aan de hand van een geactualiseerde

begroting worden de financiële effecten meegenomen in de 1^e bestuursrapportage 2024 en perspectiefnota 2025-2028.

3. Besluit

Het hanteren van een wachtlijst voor een nieuw beschutte werkplek is onwenselijk. Inwoners met een indicatie nieuw beschut moeten vanuit de gemeente de ondersteuning krijgen die nodig is. Dat betekent in de praktijk loonkostensubsidie en begeleiding op maat in de beschutte omgeving van werk/leerbedrijf Novatec. Dit uitgangspunt past goed bij de sociale gemeente die wij willen zijn.

Wij hebben de taakstelling nieuw beschut losgelaten. Daarmee lossen we de huidige wachtlijst op en bieden we voor de toekomst inwoners met een indicatie nieuw beschut een werkplek bij Novatec. De extra kosten worden voor een groot deel door het Rijk gedragen.

We kunnen niet goed inschatten hoeveel extra plekken nieuw beschut in de toekomst nodig zijn, maar we gaan er niet van uit dat dit hoge aantallen zijn. Naar verwachting gaat het om enkele plekken per jaar.

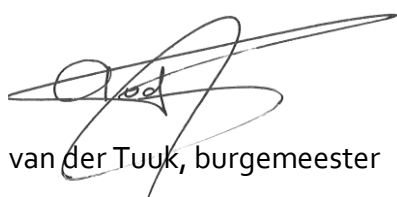
Er is wetgeving in voorbereiding om in de toekomst ook de begeleidingskosten vergoed te krijgen.

4. Vervolgtraject

De inwoners op de wachtlijst worden uitgenodigd om bij Novatec in de beschutte omgeving aan het werk te gaan. Voor inwoners die nu nog via een afspraakbaan aan het werk zijn wordt een indicatie nieuw beschut aangevraagd. Daarmee is de wachtlijst opgelost.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester

R. Kleijnen, secretaris